

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Kazimierz
Nazwisko: Ryczan
Miejsce urodzenia: Żurawica
Data urodzenia: 10-02-1939
Imię ojca: Stanisław
Imię matki: Joanna
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
W dniu 21.12.1963, pod nr 25110, w Biurze "C" MSW w Warszawie została zarejestrowana Teczka Ewidencji Operacyjnej Księdza (TEOK), dotycząca Kazimierza Ryczana. Z zapisu wynika, iż rejestracji dokonało (SB) Krosno.	Wpis na podstawie zapisu w Dzienniku rejestracyjnym TEOK o sygn. IPN BU 01472/9 (272/40).	
Zapisy dotyczące ks. Kazimierza Ryczana i TEOK-25110 figurują w prowadzonej w Wydziale „C” KW MO/WUSW Lublin ewidencji TEOK, przesyłanych w latach 1965-1989 pomiędzy KW MO/WUSW Lublin a innymi jednostkami i województwami. W zestawieniu obejmującym 1966 rok odnotowano wpływ do KW MO Lublin materiałów TEOK-25110, które przekazano Wydziałowi IV. Z kolei pod datą 29.09.1970 wpisano informację o wysłaniu wspomnianej Teczki EOK do (KW MO) Rzeszów. Według zapisu z dnia 28.01.1976, TEOK-25110 ponownie trafił do KW MO Lublin i przekazano go do Wydziału IV. Teczkę Ewidencji Operacyjnej Księdza nr 25110, odnoszącą się do ks. Kazimierza Ryczana, zniszczono za Protokołem brakowania akt Wydziału IV WUSW Lublin z dnia 18.09.1989.	Materiały TEOK-25110 zniszczono w 1989 roku. Wpis na podstawie zapisów w aktach o sygn. IPN Lu 0276/140 (265/140), IPN Lu 0276/142 (265/142), IPN Lu 0248/29 (233/29).	

Akta Sprawy Obiektowej (SO) kryptonim „Arka” (nr rej. 183), prowadzonej przez Wydział IV KW MO Rzeszów w odniesieniu do kurii biskupiej i duchowieństwa diecezji przemyskiej. Ksiądz Kazimierz Ryczan wymieniany jest w dokumentach z 1970 roku. W „Doniesieniu” tajnego współpracownika ps. „Kruk” z 12.09.1970 (spisane maszynowo w Wydziale IV KW MO Rzeszów 14.09.1970) znajduje się informacja, że ks. Ryczan po ukończeniu studiów został skierowany do duszpasterstwa akademickiego w Rzeszowie. Według TW, początkowo K. Ryczan miał być jednocześnie wikariuszem w parafii Chrystusa Króla, jednak z uwagi na nadmiar obowiązków zwolniono go z wikariatu. W „Uwagach” pod treścią „Doniesienia” odnotowano, że należy „poinformować Służbę Bezpieczeństwa KM MO w Rzeszowie o rozpoczęciu działalności przez ks. Ryczana z poleceniem, aby aktywnie zainteresowano się jego poczynaniami”. Natomiast w „Wyciągu z doniesienia t.w. ps. >Mały<” z dnia 03.11.1970 zawarto wzmiankę o planowanym przez bpa I. Tokarczuka utworzeniu trzech „punktów duszpasterstwa akademickiego na terenie Rzeszowa”, gdzie „opiekę nad całością będzie sprawował ks. Ryczan”. Ponadto w „Informacji” z dnia 17.12.1970, sporządzonej w KM MO Rzeszów na podstawie danych przekazanych przez tajnego współpracownika ps. „Zenon” na spotkaniu w dniu 14.12.1970, ks. Kazimierz Ryczan został przedstawiony jako wikariusz z parafii Chrystusa Króla odpowiedzialny za prowadzenie duszpasterstwa akademickiego w Rzeszowie. Tajny współpracownik zrelacjonował krótką wizytę ks. Ryczana, który przyniósł mu do zakrystii informację o „nabożeństwie dla studentów” do wywieszenia na tablicy ogłoszeń oraz „wrażenie”, jakie odniósł wówczas TW w odniesieniu do młodego księdza.

Akta o sygn. IPN Rz 053/196, t. 8, 9 (96/IV).

Informacje, meldunki Wydziału IV KW MO Rzeszów za okres 01.01.1971 - 03.08.1971. Wzmianki na temat ks. Kazimierza Ryczana znajdują się w dwóch informacjach dotyczących „działalności kleru na terenie wojew. rzeszowskiego”. W „Informacji Nr 14” z dnia 30.03.1971 podano, że jako „diecezjalny duszpasterz akademicki rozkolportował (...)” on w domach akademickich „zaproszenie” na rekolekcje odbywające się w dniach 25-28.03.1971 w kościele Chrystusa Króla w Rzeszowie. Natomiast w „Informacji Nr 27” z dnia 02.06.1971 powiadomiono o wyjeździe 08-09.05.1971 grupy ok. 150 studentów wraz z duszpasterzem akademickim ks. K. Ryczanem na dzień skupienia, który miał miejsce na Jasnej Górze.

Akta o sygn. IPN Rz 049/41 (41).

Informacje, meldunki Wydziału IV KW MO Rzeszów za okres 02.01.1972 - 23.12.1972. Ksiądz Kaziemierz Ryczan wymieniony jest w informacji z dnia 30.05.1972, przesłanej do Departamentu IV MSW. Omówiono tu „uroczystość dla młodzieży i inteligencji (...), którą zorganizował ks. K. Ryczan jako diecezjalny duszpasterz akademicki. Odbyła się ona 30.05.1972 w kościele rektoralnym w Rzeszowie, z udziałem bpa I. Tokarczuka.

Akta o sygn. IPN Rz 049/42 (42).

Informacje, meldunki, oceny opracowane przez Wydział IV KW MO Rzeszów w latach 1973-1980. Ksiądz Kazimierz Ryczan wymieniany jest w dokumentach z 1973, 1974 i 1979 roku, przede wszystkim w kontekście podejmowanych przez niego działań oraz wystąpień w związku z funkcją duszpasterza akademickiego. Wzmianki na ten temat znajdują się w „Informacji dotyczącej duszpasterstwa akademickiego na terenie m. Rzeszowa” z dnia 02.01.1973, w której podano, że ks. Ryczan pracuje na stałe w ośrodku przy parafii Chrystusa Króla, będąc jednocześnie „organizatorem i koordynatorem tej pracy w pozostałych ośrodkach (...)” Rzeszowa. W tej samej informacji, wśród „większych imprez” zorganizowanych w 1972 roku w ramach duszpasterstwa, wymieniono pielgrzymkę młodzieży na Jasną Górę 06-07.05.1972, którą organizował ks. Ryczan. Przywołano też życzenia, jakie złożył on absolwentom rzeszowskich uczelni, uczestnikom DA, na dalszą drogę życiową. Inną „Informację” z 1973 roku (brak daty dziennej i miesięcznej dokumentu) w całości poświęcono omówieniu pielgrzymki studentów do Częstochowy w dniach 05-06.05.1973. Z treści wynika, że ks. K. Ryczan był jednym z trzech księży, kierujących pielgrzymującymi. W aktach znajduje się również „Ocena oddziaływania kleru na młodzież woj. rzeszowskiego w wyniku katechizacji oraz działalności duszpasterstwa akademickiego i tendencje rozwojowe tych form” z dnia 13.08.1973, w której ks. Kazimierz Ryczan został wskazany jako „referent diecezjalny”, kierujący ośrodkiem duszpasterstwa akademickiego w Rzeszowie. Natomiast w „Informacji Nr 22” z dnia 10.08.1974, w punkcie „Działalność biskupów i księży” powiadamiano, że ks. K. Ryczan, jako „diecezjalny duszpasterz akademicki diecezji przemyskiej”, w ramach akcji letniej zorganizował i kierował dwutygodniowym obozem wędrownym dla młodzieży. Odnotowano przy tym, że o fakcie odbywania się obozu został „poinformowany (...) posterunek MO w Liszkach pow. Kraków” i 05.08.1972 wylegitymowano uczestników obozu „celem ustalenia ich nazwisk”. Ponadto znaczną część „Informacji” z dnia 19.02.1979 zajmuje relacja z „diecezjalnej konferencji katechetycznej”, która miała miejsce 16.02.1979 w kościele Chrystusa Króla w Rzeszowie oraz referatowi ks. dra Kazimierza Ryczana z KUL na temat: „katechetyczno-socjologiczne refleksje nad ewangelizacją młodzieży licealnej”, wygłoszonemu przez niego podczas tejże konferencji.

Akta o sygn. IPN Rz 053/73, t. 1, 2, 7 (236/IV).

Akta Sprawy Obiektowej (SO) krypt. „Związek” (nr rej. 25985), prowadzonej przez Wydział III „A”/ V KW MO Lublin w okresie 02.10.1980 - 21.03.1983. Jej celem była ochrona „przed oddziaływaniem i przenikaniem do Zarządu Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ >Solidarność< w Lublinie”, osób „o poglądach antysocjalistycznych, mających powiązania z działalnością ugrupowań antysocjalistycznych w kraju i za granicą oraz ochrona przed ewentualnymi próbami wykorzystywania MKZ NSZZ [Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych >Solidarność<] do rozgrywek politycznych wrogich ustrojowi socjalistycznemu”. Ksiądz Kazimierz Ryczan został wymieniony w Notatce służbowej z 18.12.1981, sporządzonej przez funkcjonariusza SB na podstawie doniesienia tajnego współpracownika ps. „Jola” (z tego samego dnia), a dotyczącej wydarzeń (m.in. w siedzibie Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” w Lublinie) związanych z wprowadzeniem stanu wojennego. Podano tu, iż ks. Ryczan wchodził wówczas w skład „siatki łączników”, którzy przekazywali informacje, utrzymywali kontakt między sobą, bez łączności „z pozostałymi Zarządami Regionów w kraju”.

Akta o sygn. IPN Lu 018/162, t. 3 (249/IV).

Informacje problemowe Inspektoratu Kierownictwa SB" KW MO Lublin za IV kwartał 1981 roku. W „Informacji dot. sytuacji społeczno-politycznej” z dnia 10.11.1981, zarejestrowanej w Wydziale „C” pod nr 27059 i podpisanej przez Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB, opisano m.in. sytuację na lubelskich uczelniach w kontekście strajku solidarnościowego z Wyższą Szkołą Inżynierską (WSI) w Radomiu. W odniesieniu do Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego podano, że w ramach strajku ogłoszonego na KUL w dniu 10.11.1981, w kościele akademickim odbyła się msza, „w trakcie której kazanie wygłosił ks. Ryczan”. W treści dokumentu przytoczono fragmenty jego wypowiedzi o „niepewności” towarzyszącej ludziom żyjącym w tamtym czasie: „Niepewni jesteśmy intencji układających się stron, niepewni jesteśmy prawdy w prasie, radiu i telewizji, niepewni jesteśmy dnia jutrzejszego widząc puste półki w sklepach, niepewni jesteśmy losów polskiej nauki”. Przypominał, że „za prawdę o Bogu Jezus oddał swoje życie i że prawda wymaga ofiar i poświęceń”. Prosił też zebranych o modlitwę „za wytrwałość braci walczących o słuszną sprawę, za ludzi na odpowiedzialnych stanowiskach, aby pamiętali, że mają służyć wszystkim ludziom, za tych, którzy polegli w bratobójczych walkach, aby ich ofiara nie była nadaremna”.

Akta o sygn. IPN Lu 0367/3 (111/28).

W ramach akcji „Klon” Wydział IV KW MO Lublin przeprowadził z ks. Kazimierzem Ryczanem „rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą”. Zarejestrowano ją w Wydziale „C” KW MO Lublin dnia 18.02.1982, pod nr 242.

Wpis na podstawie zapisu na karcie Mkr-2 z Kartoteki ogólnoinformacyjnej KW MO/WUSW Lublin oraz akt sygn. IPN Lu 0276/196 (265/196) i sygn. IPN Lu 020/638 t. 6 (10190/II).

Informacje dot. sytuacji społeczno-politycznej woj. lubelskiego w 1984 roku, przekazane do Wydziału „C” WUSW Lublin. W informacji z dnia 03.09.1984, zarejestrowanej w Wydziale „C” pod nr 31693, opisano m.in. „przebieg wykładów dla duchowieństwa, zorganizowanych przy KUL w Lublinie”. W odniesieniu do wystąpień mających miejsce w dniu 29.08.1984 (w ramach tychże wykładów) omówiono również referat wygłoszony przez ks. Kazimierza Ryczana pt. „Rodzina specjalnej troski”. Podano niektóre oceny i konkluzje autora, zaznaczając jednak, że referat ten, podobnie jak prelekcja innej osoby, „nie zawierały elementów politycznie negatywnych”. Natomiast w informacji z dnia 26.10.1984, zarejestrowanej w Wydziale „C” pod nr 31992, zamieszczono m.in. omówienie wydarzeń „Tygodnia Eklezjologicznego”, który odbył się na KUL. Jak podano, w dniu 24.10.1984 ks. K. Ryczan wygłosił tam wykład na temat „Ewangelia pracy i solidarności”. W dokumencie przytoczono przykładowe stwierdzenia zawarte w jego wystąpieniu, podano liczbę słuchaczy (ok. 200 osób) oraz zaznaczono, że dyskusja, która odbyła się po wykładzie nie miała „akcentów politycznie negatywnych”.

Akta o sygn. IPN Lu 0139/2 (126/3), akta o sygn. IPN Lu 0276/161 (265/161, Kopie "Informacji..." WUSW Lublin z drugiego półrocza 1984 roku).

„Informacje sytuacyjne” Szefa WUSW Lublin za okres 01.01.1987 - 17.03.1987, przekazane do Wydziału "C". W informacji z dnia 21.01.1987, zarejestrowanej w Wydziale „C” WUSW Lublin pod nr 35779, podano m.in., że w dniu 18.01.1987 w Studium Katolickiej Nauki Społecznej KUL z wykładem „wystąpił ks. dr K. Ryczan - st. asystent Wydziału Teologii KUL”. W swoim wystąpieniu „omawiał podstawowe zasady życia społecznego: pomocniczości, sprawiedliwości i prawdy”.

Akta o sygn. IPN Lu 0113/3 (159/3).

Akta Kwestionariusza Ewidencyjnego (KE) krypt. „Dysk” (nr rej. 24776), prowadzonego przez grupę V RUSW Rzeszów w latach 1987-1989 wobec Andrzeja Deca, w latach 70. związanego z duszpasterstwem akademickim w Rzeszowie oraz z powstałą na jego bazie grupą „Monolit”, zaś w późniejszym okresie podejrzanego o „prowadzenie negatywnej działalności politycznej” (do dokumentacji KE włączono również wcześniejsze materiały operacyjne). Ksiądz Kazimierz Ryczan występuje w dokumentach odnoszących się do rozpracowywania przez SB w Rzeszowie „nieformalnej grupy katolickiej” pn. „Monolit”. W notatce służbowej z dnia 28.02.1985, sporządzonej przez funkcjonariusza Wydziału V WUSW Rzeszów z rozmowy, jaką przeprowadził z funkcjonariuszem prowadzącym rozpracowanie (również o kryptonimie „Monolit”), wskazano ks. K. Ryczana jako jednego z księży „zaangażowanych we współpracę z tą grupą”. Stwierdzono, iż był on „duszpasterzem oazowym, gdzie zaangażowana była wcześniej większość członków grupy [>Monolit<]. Potem przeniósł się do Lublina na KUL, gdzie zrobił doktorat”. Pod treścią notatki, w punkcie „Uwagi pracownika”, odnotowano ponadto, że organizatorzy spotkań „Monolitu” utrzymywali „bliski kontakt” m.in. z ks. Kazimierzem Ryczanem, który przyjeżdżał na wspomniane spotkania z Lublina, a ich terminy ustalano często z uwzględnieniem możliwości jego przybycia. Akta zawierają również notatkę służbową funkcjonariusza SB WUSW Rzeszów z dnia 12.01.1987, informującą o spotkaniu „działaczy i sympatyków b. grupy >Monolit<...” odbytym 10.01.1987 (w prywatnym mieszkaniu jednej z uczestniczek), podczas którego „dokonano kontroli i legitymowania osób przebywających w mieszkaniu”. Jednym z uczestników spotkania był ks. Kazimierz Ryczan, którego określono w notatce jako „założyciela” grupy oraz jej „opiekuna”.

Akta o sygn. IPN Rz 044/778 (18010/II).

Akta Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia (SOS) krypt. „Absolwent” (nr rej. 36069), prowadzonej przez Wydział IV WUSW Lublin w latach 1987-1989 w odniesieniu do organizatora Studium Katolickiej Nauki Społecznej przy Kurii Biskupiej w Lublinie. Księdza Kazimierza Ryczana wymieniono w notatce służbowej dotyczącej działalności Studium Katolickiej Nauki Społecznej, kierowanego przez figuranta SOS krypt. „Absolwent”, sporządzonej dnia 10.09.1987 i składającej się z 13 wyciągów z doniesień tajnego współpracownika ps. „Zenek” (nr rej. 21053). W wyciągu z doniesienia z dnia 21.10.1986, odnoszącego się do rozpoczęcia zajęć w Studium, ks. Ryczana wskazano jako jednego z wykładowców SKNS oraz podano temat jego wykładu, tj. „Pojęcie, przedmiot i źródła KNS z uwzględnieniem Pisma Św. jako źródła”. Natomiast w wyciągu z doniesienia z dnia 20.02.1987, informującego o zajęciach odbytych w SKNS w dniach 16-18.02.1987, odnotowano, że 18.02.1987 ks. dr Ryczan” wygłosił tam referat „Zasady życia społecznego”.

Akta o sygn. IPN Lu 020/825 (11640/II).

Akta Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia (SOS) krypt. „Aktywistka” (nr rej. 36067), prowadzonej przez pion IV RUSW Lublin w latach 1987-1989 wobec działaczki „nielegalnych struktur” która weszła dodatkowo w skład konspiracyjnej Komisji ds. Praworządności i Interwencji NSZZ „Solidarność”. W materiałach znajduje się pismo Wydziału V WUSW Tarnobrzeg z dnia 14.04.1988, w którym informowano Naczelnika Wydziału IV WUSW Lublin o ustaleniach na temat osoby utrzymującej kontakty z „figurantką” SOS „Aktywistka”. Jednocześnie, według wiedzy SB z WUSW Tarnobrzeg, osoba ta (aktywna działaczka NSZZ „Solidarność” w Stalowej Woli oraz członek Komisji ds. Praworządności i Interwencji) miała również kontaktować się m.in. z ks. Kazimierzem Ryczanem.

Akta o sygn. IPN Lu 020/737 t. 2 (10566/II).

Dziennik korespondencyjny Wydziału IV/Wydziału Studiów i Analiz WUSW Lublin z lat 1988-1989. Pod poz. 00311, z datą wpływu 06.03.1989, znajduje się wpis dotyczący korespondencji otrzymanej od Dyżurnego WUSW Lublin, zawierającej „charakterystyki” dwóch osób, w tym ks. Kazimierza Ryczana. Korespondencję przesłano tego samego dnia do Wydziału II Departamentu IV MSW.

Akta o sygn. IPN Lu 0190/7 (192/7).